

CHAIRPERSON DR. R. A. MASHELKAR FRS
EDITOR DR. V. S. PADBIDRI

EDITORIAL BOARD

DR. MRS. LAILA GARDA
DR. MRS. VAIJAYANTI PATWARDHAN
MR. SANDEEP RAUT

FOR PRIVATE CIRCULATION ONLY

January 2011

Volume 21

Number 1

III Dr. Banoo Coyaji Memorial Oration

A very prosperous New Year to one and all.

In addition to the routine activities being carried out at the Research Centre, two important events took place during this quarter. The annual Scientific Advisory Committee (SAC) meeting and the III Dr. Banoo J. Coyaji Memorial Oration.

The SAC meeting was held on 04th December 2010 under the Chairmanship of Prof. N. K. Ganguly, former Director General, ICMR, New Delhi. There are 3 new members from this year- Dr. G. S. Mutalik, Dr. A. S. Nanivadekar and Dr. (Mrs.) Deepti Deobagkar. Dr. Mutalik was the former Dean of B. J. Medical College, Pune and served as a Consultant at WHO for several years. Dr. Nanivadekar is a Medical

Consultant and an authority on ethical issues related to clinical trials. Dr. Deobagkar is the Professor & Head, Dept. of Zoology, Centre of Advanced Studies, University of Pune, with vast research experience.

Prof. K. Srinath Reddy, President, Public Health Foundation of India, New Delhi, delivered the III Dr. Banoo Coyaji Memorial Oration on 16th December 2010. The topic chosen by him was "Global cardiovascular health calls for sustainable development" The theme was most appropriate, considering the steady rise of cardiovascular cases in India. The programme was well attended and a big success.

A group of 35 MSW students from Veer Narmad South Gujarat University, Surat, along with Prof. Rekha Mistry, came here on a study tour between 24th & 28th November 2010. They interacted with staff of "Rehabilitation of disabled children" project and made field visits to several sites including Pabal where vocational courses for school drop out girls and housewives are being run.

Our RCH Consultants continued to carry out training programmes and monitoring visits. The meeting of Principals, HFWTC in Maharashtra and Prospective Implementation Planning meeting was conducted at KEMHRC on 13th January 2011. Studies in Vadu are going on full swing. Vocational courses being run at Pabal in collaboration with L & T Public Charitable Trust have been well received and are in great demand.

Dr. V. S. Padbidri

Street Plays on Influenza at KEM, Vadu- An initiative to create awareness in the community

Vadu Rural Health Program (VRHP) and 'Bharat Dyan Vidyan Samudaay' jointly organized street plays on Influenza disease viz. - *Arogyacha Jagar*. 30 plays were conducted in and around 22 villages under Vadu Rural Health Program. Eight to ten thousand people attended the plays which were performed at various places in different villages in a span of 5 months (July to November 2010.)

Street plays are one of the most efficient modes of creating awareness in community. *Arogyacha Jagar* was a step towards creating awareness among people about myths and facts related to Influenza. It was performed in local language combined with folk songs. The plays incorporated information about Influenza, its types, detection methods and prevention measures which was described in simple

and entertaining language. The success of each show was assessed by the answers given by people to the questions related to influenza, asked by performers at the end of each show. This exercise was successfully completed with great response from community.

Arogyacha Jagar was performed in weekly markets, crowded areas of villages and schools. A team of 13 artists of *Bharat Dyan Vidyan Samudaay* participated to act in the shows, whereas staff of VRHP provided all necessary information and support to the team. The play was written and directed by Mr. Deepak Mandekar, Secretary of *Bharat Dyan Vidyan Samudaay*. This team was guided by Dr. Sanjay Juvekar.

Rutuja Patil

HIV-Cervical Cancer Prevention Research Project

Objective: To examine the feasibility & acceptability of using self administered vaginal samples for HPV testing/typing & to estimate their accuracy compared to clinician collected samples.

To determine the prevalence & predictors of high & low risk genital HPV genotypes

Total Subjects Recruitment:

Screened subjects	55	
Enrolled subjects	55	
Subjects enrolled and included in the study	50	
Dummy Subjects enrolled	5	
Colposcopy performed	52	
Biopsy performed	1	
	Positive 1	Negative 0
Number of positive subjects for CaCx	1	

Dr. Sunil Mamulwar

WOMEN'S DEVELOPMENT TRAINING CENTRE, PABAL

➤ Prof. Rekha Mistry, Surat College of Social Work and Mrs. Hema Udeshi, Consultant IMPACT, UK along with 45 MSW students of Surat College visited the centre on 24th Nov.2010. They were impressed by the activities. Prof. Mistry and Mrs. Udeshi distributed certificates to

the trainees of Food Processing & Quantity Cooking, Khadakwadi and Kanhur batches.

➤ The Food Processing & Quantity Cooking batch at Dhamani commenced from 15th Nov.2010. Mr. Bhumkar, Sarpanch Dhamani and Mr. Sunil Jadhav Deputy Sarpanch, were present on the occasion.

➤ Another Food Processing & Quantity Cooking batch at Kendur was inaugurated on 22nd Nov. 2010.

➤ Mrs. Nalini Muralidharan and Mrs. Shobha Supekar, Principal K.M.K.G.V visited Pabal Centre on 21.01.2011. They had a meeting with women at village Dhamani and discussed about the possibility of starting 'Machine Embroidery' training at K.M.K.G.V. Pune.

- Certificates were distributed to the trainees of Home Nursing Pabal and Vadu batches by Dr. V. S. Pabidri Director Research and Mrs. Shradha Deshpande, Expert Food Processing on 22nd December 2010.

- For girls in the 7-11 years age group, 10 Yuvati Vikas Kendras were started from January 2011.

- One day 'Marketing' workshop was arranged at Dhamani on 24.12.2010. 30 participants were present. Mr. R. M. Jachak was the Resource Person.

- A camp was arranged for Self Help Group (BPL families) women from Pabal sector at Pabal centre on 27th and 28th Dec. 2010 through 'Zilha Gramin Vikas Yantrana' Zilha Parishad Pune. 90 participants were present.

Current status of ongoing courses:

Sr. No.	Name of the Course	Batch No./ Place	No. of Trainees
1	Food Processing & Quantity Cooking	First / Loni	18
		Second / Gosasi	12
		Third / Khadakwadi	20
		Fourth / Kanhur Mesai	15
		Fifth / Kendur	18
		Sixth / Dhamani	30
2	Home Nursing	First / Pabal	19
		Second / Vadu	20
		Third / Pabal	11
		Fourth / Vadu	24
3	Tailoring	First / Pabal	08
		Second / Loni	18
4	Foundation Course : Spoken English and Computer Basic (Computer Basic course has not been conducted at Kendur)	Home Nursing Pabal, Vadu Food Proc.- Khadakwadi	57
		Home Nursing- Pabal, Vadu Food Price - Kendur	53
		High School girls-Pabal	09
		Total	332

Mr. V.G. Pingale

RCH / NRHM PROJECT ACTIVITIES DURING THE QUARTER

I Monitoring Visits:

Sr. No.	Dates	Training monitored	Venue	Consultant
1	11.11.2010	ASHA	Ramdevjibaba Trust Chaupale, Nandurbar	Mr. S. Raut & Dr.S. Dhende
		IMNCI (H/N)	District Training Centre, Nandurbar	
2	12.11.2010	IMNCI (H/N)	District Training Centre, Dhule	Mr. S. Raut & Dr.S. Dhende
3	12.11.2010	IMNCI (H/N)	District Training Centre, Ahmednagar,	Dr. V.Patwardhan & Mrs. S. Rajalakshmi
		IUD 380A	Hospital Training Centre, Ahmednagar	
4	25.11.2010	RI / NSSK	District Training Centre, Nasik	Dr. V. Patwardhan
			BYTCO Hospital, Nasik	
	26.11.2010	SAB Training SAB/BeMOC/ EmOC/MTP/MVA	Hospital Training Centre, Nasik HFWTC, Nasik	
	27.11.2010	Identification of New training sites for SAB/BeMOC	Malegaon District Hospital Wadia Women's Hospital	

II Trainings attended:

Sr. No.	Dates	Training	Venue	Attended by
1	18 th -20 th Nov. 2010	Routine Immunization (Medical Officer)	KEMHRC, Pune	Dr.(Mrs.) V. Patwardhan (Trainer) Dr. S. Dhende (Trainee)
	1 st -3 rd Dec. 2010		KEMHRC, Pune	Dr.(Mrs.) V. Patwardhan (Trainer) Dr. S. Dhende (Trainer)
2	22 nd -23 rd Nov. 2010	Maternal Child Health Tracking System	HFWTC, Pune	Mr. S. Raut (Trainee)
3	6 th -13 th Dec 2010	IMNCI (M.O.)	HFWTC, Aundh	Dr. Mrs. V. Patwardhan (Trainer)
4	22 nd -23 rd Dec 2010	NSSK, TOT	Pune	Dr. Mrs. V. Patwardhan (Trainer)
5	27 th -28 th Dec 2010	NSSK	MUHS, Pune	Dr. Mrs. V. Patwardhan (Trainer)

III Meetings attended:

Sr. No.	Dates	Meetings	Venue	Attended by
1	13.12.2010	Director's CTI meeting	NIHFW, New Delhi	Dr. V. S. Padbidri
2	27.12.2010	Mission Director, NRHM, Silvassa	Directorate of Health Services	Dr. V.S. Padbidri & Mr. S. Raut
	28.12.2010	Principal, HFWTC, Nasik	HFWTC, Nasik	
3	31.12.2010	Identification of new training site	Kashibai Navle Hospital	Dr.V.Patwardhan Mrs. S.Rajalakshmi Dr. S. Dhende
4	05.01.2011 to 07.01.2011	Orientation Workshop, RCH/NRHM	NIHFW, New Delhi	Dr.Mrs.V. Patwardhan Mr. S. Raut Mrs. S.Rajalakshmi Dr. S. Dhende
5	13.01.2011	Principal's meeting	KEMHRC, Pune	Dr.Mrs.V. Patwardhan Mr. S. Raut Mrs. S.Rajalakshmi Dr. S. Dhende

IV Gap Analysis visit by RCH Consultants

Sr. No.	Dates	Training Institute	District	Consultant
1	17.01.2011 to 22.01.2011	District Training Centre Health & Family Welfare Training Centre Public Health Institute – MPW Training Centre DAGA Memorial Govt. Hospital (Women & Children) – ANM Training College Block Training Centre – Omred	Nagpur	Dr. V.S. Patwardhan, Consultant (Med)
		ANMTC, General Hospital District Training Centre Hospital Training Centre Block Training Centre, Paoni	Bhandara	
		District Training Centre Hospital Training Centre ANM Training Centre Block Training Centre, Arvi	Wardha	
2	18.01.2011 to 24.01.2011	Health & Family Welfare Training Centre Auxillary Nurse Midwife Training Centre District Training Centre Hospital Training Centre Multi Purpose Workers Training Centre	Pune	Mrs. S. Rajalakshmi Rangan, Consultant (Finance)
3	27.01.2011 to 28.01.2011	District Training Centre Hospital Training Centre Auxilliary Nurse Mid-wife Training Centre Block Training Centre, Sangamner	Ahmednagar	
4	17.01.2011 to 24.01.2011	District Training Centre Block Training Team, Sillod Health & Family Welfare Training Centre MPW (M) Training Centre	Aurangabad	Dr. S. Dhende, Consultant (RO)
		District Training Centre Block Training Centre Auxilliary Nurse Midwife Training Centre Hospital Training Centre	Beed	
5	17.01.2011 to 19.01.2011	School of Nursing (ANM Training School) District Training Centre Hospital Training Centre Block Training Centre, Murtijapur	Akola	
6	20.01.2011 to 22.01.2011	Health & Family Welfare Training Centre MPW Training Centre ANM Training Centre Hospital Training Centre Block Training Team, Chikhaldara	Amravati	Mr. S. Raut Consultant (Mgt.)
7	27.01.2011 to 30.01.2011	District Training Centre ANM Training Centre Hospital Training Centre Block Training Team, Nagbhid	Chandrapur	

RCH Team

**Meetings and Presentations by the
Diabetes Unit staff**

Prof. C. S. Yajnik

- 1) Dept. of Pediatrics, AIIMS Delhi, 22-25 Nov 2010
 - Consultation on biology of fetal growth restriction and its consequences
- 2) Goa, 10-12 Dec 2010
 - Lecture by C. S. Yajnik for physicians conducted by Bristol Myers Squibb
- 3) CME, IMA, Pune, 19 Dec 2010
 - Diabetes Update workshop on Diabetes complications
- 4) High Impact Project meeting, Pune, 25 Dec 2010
 - Proposal discussion and finalization of AYUSH projects
- 5) International Centre for Genetic Engineering and Biotechnology, Delhi, 17-19 Jan 2011
 - Sanofi-Aventis networking meeting
- 6) Wellcome Trust meeting, NCBS, Bangalore, 31 Jan 2011
 - Biomedical science in India: Building excellence

Prof. C. S. Yajnik and Diabetes Unit Staff

- 1) Project HOPE meeting, Delhi, 11-14 Nov 2010
 - Reunion and refresher training, attended by Mrs. Sonali Hardikar and Mrs. Vidya Gokhale
- 2) SNEHA meeting, Pune, 19-21 Nov 2010
 - Oral and poster presentation on the various studies under DoHAD, attended by C. S. Yajnik and diabetes staff
- 3) Investigator meeting, Bangalore, 20 Nov 2010
 - Investigator meeting for CANVAS study, attended by Ms. Parul Tripathi
- 4) BioCrats meeting, Persistent, Pune, 3 Dec 2010
 - Inaugural speech by C S Yajnik and guest lecture by other experts followed by panel discussion, attended by diabetes unit staff
- 5) SAC meeting, KEMHRC, Pune, 4 Dec 2010
 - Scientific Advisory Committee meeting to review the research work conducted in KEMHRC, attended by C S Yajnik and diabetes unit staff
- 6) World Diabetes Day celebration, KEM Hospital, 5 Dec 2010
 - Attended by C S Yajnik and diabetes unit staff.
- 7) Investigator meeting, Hongkong, 9-10 Dec 2010
 - Study discussion on TECOS study. Attended by Mrs. Savita Mahajan and Dr. Harshada Kudalkar.
- 8) Banoo Coyaji Memorial Oration, KEMHRC, Pune, 16 Dec 2010
 - Lecture by Prof. K. Srinath Reddy. Attended by C S Yajnik and diabetes unit staff

- 9) Lecture by Shailini Singh, KEM Hospital Pune, 7 Jan 2011
 - Lecture on "Management of metabolic syndrome in pregnancy". Attended by C S Yajnik and diabetes unit staff
- 10) Investigator meeting, Hongkong, 12 Jan 2011
 - Study discussion on Pfizer study. Attended by Dr. Harshada Kudalkar, Sonali Hardikar, Dr. Suruchi
- 11) Diabetes unit review meeting, Diabetes Unit, KEM Hospital, Pune -22 Jan 2011. Attended by C S Yajnik and diabetes unit staff
- 12) Diabetes unit get together, Garudmachi, Pune, 23 Jan 2011. Attended by C S Yajnik and diabetes unit staff
- 13) Stable isotopes in Nutrition – Course at St John's Research Institute, Bangalore, 12th – 14th January, 2011, attended by DS Bhat, Urmila Deshmukh and Himangi Lubree
- 14) Bangalore Boston Nutrition Collaborative; International course in Nutrition Research Methods at St John's Research Institute, Bangalore, 17th – 28th January, 2011, attended by Dr Urmila Deshmukh

अपंगत्व प्रतिबंध व पुनर्वसन कार्यक्रमांतर्गत प्रशिक्षण

अपंगत्व प्रतिबंध व पुनर्वसन कार्यक्रमांतर्गत प्रशिक्षण कार्यक्रम के.ई.एम हॉस्पिटल संशोधन केंद्र, इम्पॅक्ट यु.के. व जिल्हा परिषद यांच्या सहकार्याने राबविता जात असून या कार्यक्रमाचा मुख्य उद्देश ते वयोगटातील मुलामधील अपंगत्व दूर करणे, तसेच भावी पिढी मध्ये अपंगत्व येत नाही म्हणून जनजागृती निर्माण करणे.या मध्ये अंगणवाडीताई किशोरी मुली (भावी माता) यांना अपंगत्वाच्या कारणाची माहिती देउन जन्माला येणारे अपंगत्व टाळता येते या बाबतची जी कारणे आहेत त्या बाबतची जाणिव निर्माण करून दिली जाते. जेणेकरून भावी पिढी सुद्धा, निकोप व याचा विरहीत निर्माण होईल या दृष्टीने प्रयत्न केले जाते.

या कार्यक्रमांतर्गत अपंग मुलाचे पुनर्वसन करायच्या दृष्टीने सद्योष मुलाचा लवकरात लवकर शोध घेणे व अपंगत्व टाळणे या विषयी नोव्हेंबर,डिसेंबर महिन्यात जिल्ह्यात तालुका निहाय प्रशिक्षण घेण्यात आले. यामध्ये एकात्मिक बाल विकास प्रकल्प अधिकारी, सहाय्यक बाल विकास प्रकल्प अधिकारी, पर्यवेक्षिका, अंगणवाडी सेविका, आरोग्य विभागातील आरोग्य सहाय्यक, सहाय्यिका-यांना प्रशिक्षण देण्यात आले.

मुलामुलीची ग्रामिण संख्या

०-६ वर्षांमधील एकूण ४२२४४४० एवढी आहे, तसेच पुणे जिल्हा मध्ये एकूण १३ तालूके व २१ एकात्मिक बालविकास प्रकल्प आहेत.२१ प्रकल्प प्रमुख एकूण अंगणवाडी सुपरवाईझर १७५ आहेत.४३६१ अंगणवाडी सेविका आहेत व आरोग्य सहाय्यक पु व स्त्री असे एकूण २०४ आहेत.या पैकी खालील प्रमाणे प्रशिक्षण घेतलेले आहेत.

प्रशिक्षणात सहभागी झालेले अधिकारी व कर्मचारी खालील प्रकारे:

एकात्मिक बालविकास प्रकल्प अधिकारी २१

एकूण पर्यवेक्षिका १७५

एकूण अंगणवाडी सेविका ४३६१

एकूण आरोग्य सेवक पु व स्त्री - २०४

वरील सर्व व्यक्तींना एक दिवसाचे प्रशिक्षण तालुक्यांच्या ठिकाणी तसेच अंगणवाडी ताईना सदोष मुले तपासताना मार्गदर्शन केले जाते.अपंगत्व प्रतिबंधामध्ये अपंगत्व टाळला येते या मध्ये जन्मतः येणाऱ्या अपंगत्वाची कारणे यांची माहिती दिली जाते व विशेष म्हणजे जर्मन गोवर (रुबेला) या विषयावर मुलींना मार्गदर्शन शाळेतून किशोरी योजनेतून केले जाते व के.ई.एम हॉस्पिटल संशोधन केंद्र रवयंसेवी संस्था जि.प. आरोग्य विभाग यांच्या माध्यमातून अल्पदरात लसीकरण दिले जाते.अशा पध्दतीने संपूर्ण पुणे जिल्ह्यात प्रत्येक दोन तालुक्यासाठी ९ समन्वयक काम करत आहे. वरील प्रकारचे प्रशिक्षण व प्रतिबंधासाठी नवनवीन उपक्रम अपंगत्व प्रतिबंध प्रकल्पातर्गत चालू आहेत.

कार्यकर्तींना एक दिवसाचे प्रशिक्षण

अंगणवाडी कार्यकर्ती मार्फत रोज एक मुलाची अंगणवाडीमध्ये तपासणी

श्री.के.डी. वाकळे
(जिल्हा समन्वयक)

हिंगोली जिल्ह्यामध्ये एक नाविन्यपूर्ण उपक्रम जर्मन गोवर (रुबेला) लसिकरण

जर्मन गोवर हा विषाणुजन्य आजार कोणत्याही वयात कोणालाही होऊ शकतो.या विषाणुचा प्रसार मुख्यत्वेकरून हवेमार्फत,घसा व शिकेत्या फवाऱ्यातून होतो. दोन व तीन आठवडे लक्षणे दिसतात. आजारी व्यक्ती कडून प्रसार दुसऱ्याला होतो.प्रथम पुरळ उठल्यावर चार ते पाच दिवस डोकेदुखी, ताप अशक्तपणा, नाका डोळ्यातून पाणी वाहणे ही लक्षणे दिसतात

सात दिवसानंतर पुरळ उठू शकतात ते कपाळापासून दिसण्यास सुरवात होते. घशाच्या गाठींना सुज मेंदुचा ज्वर होऊ शकतो,ह्या आजारा मुळे जरी मृत्यूचा धोका नसला तरी गंभीर परिणाम असतात ते म्हणजे स्त्रियांच्या बाबतीत या आजाराचा पुढील पिढीला धोका निर्माण होतो गरोदर पणात जर रुबेला आजाराची लागण झाली तर गर्भाला कायम जन्मजात अपंगत्व निर्माण होते व अशी अपत्ये जन्माला येतात उद्धा मुकबधिर, हृदयाला छिद्र, अकाली मोतिबिंदू,मतिमंद,वारंवार गर्भपात सुद्धा होतात.

रुबेलाच्या संसर्गा मुळे गर्भावर विविध आठवड्या प्रमाणे होणारे धोके

गरोदरपण	या काळात गर्भावर होणारे परिणाम टक्केवारी
१-२ आठवडे	अत्यंत गंभीर
३-११ आठवडे	१००%
१२ आठवडे	८४%
१३-१४ आठवडे	५४%
१५-१८ आठवडे	३५%
२३-२६ आठवडे	२५%

घरात एक अपंग असेल तर सर्व कुटुंब अपंग होते म्हणून यावर प्रतिबंध उपाय फक्त रुबेलाची प्रतिबंध लस ९-१९ वयातील किशोरी मुलींना व नवविवाहित स्त्रियांना द्यावी. ही लस सध्या तरी सार्वत्रीक लसीकरणात नाही परंतु या आजाराचे गंभीर्य पाहिले असता सर्व पालकांनी या लसीची मागणी करून आपल्या पाल्यांना संरक्षित करावे.जिल्हा परिषद व सेवा भावी संस्था, रोटरी क्लब इत्यादि मार्फत कमी खर्चात ही लस उपलब्ध करता येईल.

याचाच एक भाग म्हणून तत्कालीन मुख्य कार्यकारी अधिकारी डॉ.संजीव कुमार व उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी श्री धाडे व प्रजनन व बाल आरोग्य प्रकल्प अधिकारी डॉ.एस. आर. रुणवाल यांनी किशोरी मुलींना(९-१९ वर्ष)लस दिली तर जन्मजात होणारे अपंगत्व टाळता येते.अशा प्रकारे प्रस्ताव केल्या नंतर सध्याचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी श्री रमेश मांजिकर, उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी व बाल आरोग्य प्रकल्प अधिकारी डॉ.एस. आर. रुणवाल यांनी डॉ.वि.एस.पडबिंदी संचालक के.ई.एम. हॉ. संशोधन केंद्र,अपंगत्व प्रतिबंध प्रकल्पाकडे प्रस्ताव पाठवून त्यांनी ५००० मुलींना लसिकरण करण्याचे ठरवले, या पध्दतीने आरोग्य सभापती तथा उपाध्यक्ष मिलींद चांबल यांनी संपूर्ण जिल्ह्याचे नियोजन केले.

या कार्यक्रमासाठी अपंगत्व प्रतिबंध कार्यक्रम के.ई.एम हॉस्पिटल संशोधन केंद्र पुणे, जिल्हा परिषद आरोग्य व एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना यांची एक दिवसाची कार्यशाळा जिल्हा परिषद मुख्यालयात घेण्यात आली. या कार्यक्रमासाठी ५ तालुक्यातील तालुका आरोग्य अधिकारी, प्रकल्प अधिकारी, पर्यवेक्षिका, प्रकल्पाचे जिल्हा समन्वयक उपस्थित होते. या कार्यक्रमात आर. सी. एच. ऑफिसर डॉ. रुणवाल प्रकल्पाचे वरिष्ठ संशोधन अधिकारी श्री अशोक दुधाने व उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी श्रीमती कल्पना क्षिरसागर यांनी रुबेला लसीबद्दल मार्गदर्शन व लसीकरणाचे नियोजन केले.

पांच तालुक्यातील ५ आरोग्य केंद्रांमध्ये ५००० लसीकरणे साठी उपकेंद्र व माध्यमिक शाळांमध्ये ९ ते १९ वयोगटातील मुलींना जानेवारी महिन्यात १० दिवसात श्री दिलीप गावित जिल्हा समन्वयक हिंगोली यांच्या मार्गदर्शनाखाली श्री प्रकाश शिरसाठ, श्री दिलीप पवार, श्री सुरेश शिवले, श्री किशन वाकळे व श्री अर्जून खाडे जिल्हा समन्वयक यांनी सर्व किशोरी मुलींना, पालकांना, ग्रामपंचायत, पंचायत समिती सदस्य, सरपंच शिक्षक, अंगणवाडी व आरोग्य कर्मचारी यांना रुबेला लसीबद्दल जाणीव जागृती करून दिली व प्रत्येक मुलींना त्यांच्या पालकाकडून रुबेला लसीबद्दल सममती घेतली

किशोरवयीन मुलींना प्राथमिक आरोग्य स्तरावर जर्मन गोवर विषयी जाणिव जागृती

जर्मन गोवर जाणिव जागृती केलेली ठिकाणे व उपस्थित मुली

तालुका	प्रा.आ.केंद्र	लसीकरण मागणी	उपस्थित मुली
औढा	शिरडशहापूर	२७१०	१०००
कळमनुरी	मसोड	३२१९	१०००
हिंगोली	फालेगाव	३५८९	१०००
सेनगाव	साखरा	३३६५	१०००
वसमत	कुरुंदा	१९७९	१०००
		१४८६२	५०००

अशा पध्दतीने संपूर्ण ५ तालुक्यात जाणीव जागृती कार्यक्रमानंतर दिनांक २५/१/१९ रोजी महिला बाल कल्याण मंत्री मा नामदार श्रीमती वर्षाताई नायकवाड यांच्या हस्ते लसिकरण मोहिमेचे उद्घाटन प्रा.आ.केंद्र टेंभुरणी तालुका वसमत जिल्हा हिंगोली येथे करण्यात आले या कार्यक्रमासाठी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, आरोग्य अधिकारी, जिल्हा शल्य चिकित्सक, स्थानिक आमदार, जिल्हा परिषद अध्यक्ष इ. या कार्यक्रमाला उपस्थित होते.

या लसीची कार्यक्षमता लस घेतल्यानंतर २५ वर्षांपर्यंत राहते व सर्व किशोरी मुलींना ही लस उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे. या लसीसाठी मुलीकडून नाममात्र १० रुपये आकारण्यात आले आहे व उर्वरित रुपये के.ई.एम हॉस्पिटल संशोधन केंद्र पुणे, अपंगत्व प्रतिबंध व पुनर्वसन कार्यक्रम, कयाधु ट्रस्ट जि.प.हिंगोली (सर्व कर्मचारी एक दिवसाचा पगार) अशा पध्दतीने आगळा वेगळा उपक्रम हिंगोली जिल्ह्यात राबवला गेला.

श्री अशोक दुधाने,
वरिष्ठ संशोधन अधिकारी पुणे
श्री डॉ. एस. आर. रुणवाल,
तालुका आरोग्य अधिकारी हिंगोली